

UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —

UNIVERSITATEA LUCIAN BLAGA DIN SIBIU
ȘCOALA DOCTORALĂ DE FILOLOGIE ȘI ISTORIE

Domeniul de doctorat: ISTORIE

**Rânduiala săsească în organizarea socio-economică a Scaunului Mediaș.
Vecinătăți rurale**

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

Doctorand:
Simona Maria DOBROTĂ (MALEAROV)

Conducător de doctorat:
Prof. univ. dr. Zeno Karl PINTER

Alegerea prezentei teme de cercetare, *Rânduiala săsească în organizarea socio-economică a Scaunului Mediaș. Vecinătăți rurale* se datorează preocupării constante în studierea evoluției societății rurale transilvănene, cu precădere a celei săsești. Cu siguranță, impulsul acestei inițiative a apărut ca urmare a propriei noastre experiențe de conviețuire citadină cu comunitățile germanice din Sibiu, întărit, mai apoi, de experiența noastră profesională, aceea de muzeograf în cadrul Complexului Național Muzeal ASTRA, preocupat de minoritatea săsească, în mod special, din spațiul rural și responsabil cu valorificarea patrimoniului cultural al acesteia. Astfel, studierea unui bogat material bibliografic din literatura de specialitate, desfășurarea de campanii de cercetare de teren (în perioada 2009-2020, în special în sudul Transilvaniei), cercetarea colecțiilor săsești din muzeele din țară și a documentelor de arhivă, în calitatea noastră de muzeograf, au constituit un pas decisiv spre acest deziderat.

Cercetarea noastră dezvoltată în cadrul tezei de doctorat pe parcursul a șase capitole, a urmărit definirea *rânduiei săsești* din zona rurală a Scaunului Mediaș. Aceasta s-a realizat prin investigarea instituțiilor civice implicate în organizarea și conducerea comunității săsești. Așadar teza a abordat caracteristicile emblematice ale formei de organizare de ordin și interes economico - meșteșugăresc, – breasla –, și a studiat vecinătatea ca pe un element fundamental al comunității locale, prin importanța, atribuțiile și impactul său asupra vieții comunitare cotidiene a indivizilor. Adiacent, lucrarea a tratat și rolul asociațiilor de tineret ale băieților și fetelor din perspectiva formării grupurilor sociale.

De ce Scaunul Mediaș? Ca urmare a intereselor profesionale impuse prin natura meseriei, și a experienței acumulate, am constatat existența unor studii care abordează doar tangențial tema propusă de noi. Până în prezent, putem afirma că nu s-a realizat realmente o lucrare de sinteză care să trateze și să evedențieze Scaunul Mediaș¹ ca un spațiu aparte, în care breslele și vecinătățile din spațiul rural, prin regulile și statutele impuse, au jucat un rol însemnat în dezvoltarea lui. Literatura de specialitate furnizează studii și articole punctuale, cu privire la comunitățile rurale din Scaunul Mediaș, tema organizării socio-economice nefiind tratată, ca atare, într-un mod riguros elaborat, unitar, care să reflecte importanța zonei în istoria Transilvaniei. Pentru a evedenția acest rol, am

¹ Ne referim la Scaunul Mediaș organizat în sens mai restrâns până în anul 1552 când cuprindea localitățile: Alma Vii, Ațel, Bazna, Băgaciu, Biertan, Brateiu, Buzd, Copșa Mare, Curciu, Dupuș, Ighișu Nou, Mediaș, Moșna, Nemșa, Richiș, Șaroșul pe Târnavă, Valchid și Velț. Astfel, în prezenta lucrare, sunt tratate doar localitățile care făceau parte din această formă de organizare până în anul respectiv. Inițial, Scaunul Mediaș cuprindea și alte două așezări: Furkeschdorf (așezarea se stinge în jurul anului 1476) și Weissdorf (așezarea este deja părăsită în anul 1519).

selectat și analizat modelul de bună conviețuire și comunicare a anumitor vecinătăți săsești din localitățile aparținătoare de Scaunul Mediaș, un plus în cercetarea noastră fiind *instrumentarul* folosit de acestea, care a putut fi reperat în teren.

De ce *rânduiala săsească*? Apariția unei astfel de lucrări este importantă datorită aportului de informații noi privind aspectele socio-economice care au contribuit la menținerea încheagată a comunităților săsești din Scaunul Mediaș și care au generat uzitata sintagmă de *rânduială săsească*. Astăzi, expresia din vorbirea colocvială, *rânduiala săsească*, întărește, argumentează și subliniază acea ordine, rigoare și identitate specifice populației săsești, confirmând progresul instituțiilor socio-economice, de-a lungul timpului, și organizarea acestora după reguli bine stabilite.

De ce *Vecinătățile*? Acestea au constituit fundamentul pe care s-a clădit spiritul de comunitate, încredere și conservare a identității săsești cu rădăcini germanice. Prezența vecinătăților în spațiul transilvănean reprezintă un fapt, încă din secolul al XV-lea și prezintă o continuitate până la sfârșitul secolului al XX-lea, când, odată cu emigrarea masivă a sașilor, s-au autodizolvat.

Dacă primele trei capitole ale tezei, prezintă partea teoretică a temei, – abordarea terminologiei de specialitate, istoriografia temei, cadrul istoric al colonizării săsești, organizarea administrativă în scaune a Transilvaniei și rânduiala socio-economică din Scaunul Mediaș –, următoarele trei capitole, prezintă componenta practică, și se concentrează pe analiza datelor obținute prin cercetarea documentelor de arhivă și a interviurilor individuale, precum și a cercetărilor de teren în satele studiate.

Primul capitol al lucrării noastre, intitulat **Stadiul cercetărilor științifice**, este dedicat terminologiei de specialitate utilizată în cadrul tezei și istoriografiei temei abordate, incluzând materialele bibliografice și de arhivă. A fost realizată identificarea documentelor, analiza și interpretarea atentă a: statutelor de vecinătate, registrelor de vecinătate, caietelor de socoteli, înștiințărilor și a altor dovezi scrise. Toate acestea au fost găsite în: arhivele parohiilor evanghelice (mai puțin analizate, nefiind inventariate) și în diferite fonduri ale Consistoriului Districtual Evanghelic C.A. din Mediaș.

Capitolul al doilea al lucrării, intitulat **Perspective asupra organizării administrative în sudul Transilvaniei**, urmărește să prezinte istoria și identitatea geografică a Scaunului Mediaș, cu accent pe localitățile sale componente. Capitolul abordează fenomenul colonizării germane în

sudul Transilvaniei și organizarea administrativă a spațiului transilvănean în scaune săsești. În acest sens, Scaunul Mediaș este tratat în calitate de autoritate teritorial-administrativă. De asemenea, capitolul se axează și pe aspectele specifice spațiului rural, fără a insista asupra evoluției celor 17 localități rurale înscrise în Scaunul Mediaș ci, mai degrabă, pe principalele date istorice care le-au individualizat în primele secole ale colonizării săsești, dar și pe date referitoare la evoluția demografică a localităților. Ordinea de prezentare a localităților este determinată, de actuala structură și organizare administrativă a acestora. Astfel, sunt prezentate așezările: Ighișu Nou, Curciu, Biertan, Copșa Mare, Richiș, Moșna, Nemșa, Alma Vii, Brateiu, Buzd, Ațel, Dupuș, Bazna, Velț, Valchid, Șaroșul pe Târnavă, Băgaciu.

Al treilea capitol, **Embleme ale rânduiei săsești. Caracteristici definitorii**, oferă un cadru teoretic general al rânduiei socio-economice săsești din Scaunul Mediaș. Capitolul este structurat în trei subcapitole care ne oferă date importante despre vechile orânduiri de organizare comunitară săsească: breslele, vecinătățile și asociațiile de tineret. Primul subcapitol se concentrează asupra breslelor ca forme de organizare economică și identifică principalele centre meșteșugărești din Scaunul Mediaș, printre care se numără Mediaș, Biertan, Moșna și Ațel. Următoarele două subcapitole tratează *instituțiile civice* care au rolul de a reglementa problemele sociale ale cetățenilor, respectiv vecinătățile și asociațiile de tineret – frățiile și asociațiile de fete –, ca forme de organizare socială.

Următoarele două capitole ale prezentei lucrări, capitolul patru și cinci, se concentrează pe analiza datelor obținute prin cercetarea arhivelor și, pe alocuri, prin intermediul interviurilor, precum și pe măsura în care raportul de *Rânduială = Vecinătate* sau *Rânduială = Asociații de tineret* apare reflectat în registre și statute.

În al patrulea capitol, **Vecinătățile săsești din arealul Scaunului Mediaș**, a fost abordat primul obiectiv: analiza evoluției vecinătăților în Scaunul Mediaș, cu accent pe spațiul rural. Această analiză a fost posibilă prin traducerea și prezentarea celor mai semnificative statute de vecinătate, reieșind astfel modul în care vecinătățile au fost guvernate prin intermediul acestora, începând cu secolul al XVI-lea și până în secolul al XX-lea. Traducerea acestor documente (5 statute) și coroborarea informațiilor cu registrele și caietele de vecinătate, întocmite chiar de către reprezentanții vecinătății, ne-au evidențiat un stil de viață adaptat fiecărei epoci în parte. Informațiile din însemnările registrele și caietele de vecinătate, 19 la număr, au fost corelate, în anumite studii de caz, cu informații obținute în teren, în urma interviurilor cu membri ai

comunității săsești sau a interviurilor telefonice cu sași stabiliți în Germania. Analiza reflectării vieții vecinătății în documentele mai sus menționate este abordată selectiv, fiind alese ca studiu de caz șase localități: Richiș, Biertan, Bazna, Așel, Ighișul Nou și Curciu.

În urma analizei efectuate asupra statutelor de vecinătate – pe o perioadă de cca 300 de ani –, se constată modificări semnificative atât în ceea ce privește modul de redactare dar mai ales în ceea ce privește schimbările din viața socială a membrilor comunităților. Prin abordarea lor dintr-o perspectivă structurală, putem observa că statutele colective din anii 1794, 1898 sau 1921 adresate mai multor comunități, respectiv mai multor vecinătăți, au fost organizate cu mare rigurozitate și defalcate pe funcțiile și activitățile diverse ale vecinătăților. Acest fapt a dus la o structură complexă și detaliată, statutele fiind adaptate la nevoile specifice fiecărei societăți. Pe de altă parte, statutele individuale adresate unei singure vecinătăți, precum cele din Mediaș (1595), Biertan (1774) și Richiș (sfârșitul secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea), prezintă o structură mai simplistă și mai puțin detaliată, cu prevederi prezentate în articole succesive, fără a fi împărțite în teme specifice.

Registrele analizate păstrează înregistrări ale membrilor comunității, inclusiv informații despre nașteri, decese și alte evenimente importante. După cum reiese din informațiile redate, documentele scot în evidență atribute identitare ale unei societăți rurale condusă de principii menite să inițieze, moduleze și să corijeze educația și evoluția morală a comunității. Încetarea completării acestor registre a avut un impact semnificativ asupra vieții comunității săsești, marcând și începutul unei perioade de transformare în ceea ce privește organizarea și modul de viață al comunității locale văduvită de membrii săi prin emigrarea spre Occident.

În cadrul capitolului cinci, denumit **Asociațiile de tineret: frățiile și asociațiile de fete din arealul Scaunului Mediaș**, a fost abordat ~~cel de al doilea obiectiv~~: analiza evoluției asociațiilor de tineret în spațiul rural al Scaunului Mediaș. Acest demers a fost posibil prin traducerea și analiza a două statute distincte, unul destinat băieților și celălalt destinat fetelor, precum și partea destinată tinerilor din statutul menționat anterior din anul 1898. Aceste statute au apărut în secolul al XIX-lea – ceea ce le situează într-un cadru istoric specific –, ele reflectând un sistem de norme și reguli (care diferă în funcție de gen), dar și percepțiile și așteptările societății din acea perioadă. De asemenea, la fel ca și în cazul vecinătăților, s-a recurs la coroborarea informațiilor cu registrele și caietele deținute de frății și asociații de fete, 9 la număr.

Aceste asociații, erau compuse din tineri care trebuiau să fie pregătiți pentru societatea adultă, pe care urmau să o dezvolte din momentul căsătoriei. Statutele și registrele scrise ale acestor asociații arată că activitatea lor se concentra în jurul evidenței încasărilor și ieșirilor monetare din visteria asociațiilor, ceea ce îi ajuta pe tineri să învețe să aprecieze valoarea banului și a muncii lor.

Urmărind în timp evoluția istorică a instituțiilor sociale și economice precum și cea comunitar citadină sau sătească, observăm un numitor comun care este omniprezent și le unește în interiorul lor, și anume biserica. Liantul între oameni, între comunități și între celelalte forme de organizare medievală – biserica – a avut un puternic control nu doar în mediul transilvănean ci și european.

Capitolul final al lucrării, al șaselea, **Mărturii simbolice ale organizării sociale: vecinătăți și asociații de tineret**, s-a axat pe cercetarea de teren realizată pentru a identifica patrimoniul cultural mobil, și anume instrumentarul cu caracter ritualic și simbolic folosit de vecinătăți și asociații de tineret. În studiile apărute de-a lungul timpului, am remarcat, în ceea ce privește abordarea patrimoniului cultural mobil aferent vecinătăților și asociațiilor de tineret, o înclinație spre studierea obiectelor care aparțin unor colecții muzeale și mai puțin a colecțiilor sătești locale sau a obiectelor adăpostite fie de lăcașurile de cult (în cazul nostru bisericile evanghelice) fie de casele parohiale. Scrierile despre instrumentarul vecinătăților din satele studiate, mai exact a artefactelor, sunt foarte puține. Astfel, pentru a veni în întâmpinarea acestei nevoi, am considerat ca un prim pas impetuos necesar cercetarea, documentarea și inventarierea acestor obiecte de patrimoniu.

Bisericile evanghelice gestionează și depozitează aceste elemente de patrimoniu cultural mobil, dar considerăm obligatorie repertorierea acestora și publicarea lor, având în vedere valoarea lor istorică, socială și culturală. Nu negăm faptul că, de-a lungul timpului, anumite astfel de obiecte au ajuns în cadrul unor colecții muzeale, dar, așa cum arătăm în lucrarea de față, obiecte valoroase ale vecinătăților dar și a asociațiilor de tineret, așteaptă să fie cunoscute. Raportându-ne la faptul că biserica evanghelică a fost nucleul comunității, am urmărit, în mod special, analiza gestiunii acesteia privind elementele de patrimoniului cultural mobil aparținând vecinătăților și asociațiilor de tineret, din satele studiate. Analiza se impune cu precădere pentru că, după plecarea sașilor, la sfârșitul anilor 1990, biserica a devenit principalul păstrător al patrimoniului memorial tangibil, lăsat de aceștia. În majoritatea cazurilor, ultimii sași au transferat preoților evanghelici o parte din

instrumentarul utilizat de către vecinătăți și asociații de tineret, fapt ce amplifică importanța analizei, în acest context.

Rezultatele cercetării au condus la dezvoltarea unei baze de date care cuprinde obiectele repertoriate în instituțiile ecleziastice din zona de studiu, obiecte care nu au fost repertoriate științific până în momentul de față. Rezultatele cercetării *in situ* constă în identificarea și documentarea unui număr de 69 de piese, din secolele XIX-XX, pe care aceste instituții civice le foloseau pentru a organiza comunitățile locale și pentru a gestiona problemele interne. Aceste obiecte au aparținut comunităților din: Ighișu Nou, Curciu, Biertan, Copșa Mare, Richiș, Brateiu, Buzd, Ațel, Bazna și Valchid. Astfel, în prezentul capitol au fost abordate trei obiective: identificarea locațiilor – excluzând colecțiile muzeale – unde pot fi găsite precum și crearea unei modalități de identificare a obiectelor specifice vecinătăților și asociațiilor de tineret; identificarea și analizarea mărturiilor istorice (instrumentarul fizic) regăsite în teren, care au aparținut vecinătăților și asociațiilor de tineret; elaborarea primei baze de date pe localități, în funcție de tipologie, a mărturiilor istorice.

Am luat în considerare faptul că colecțiile muzeale existente nu sunt suficient de comprehensive pentru a cuprinde întreaga diversitate a artefactelor și obiectelor specifice acestor organizări sociale din zona de cercetare. Această constatare relevă o discrepanță între cunoștințele noastre actuale și posibilitatea de a avea o perspectivă exhaustivă asupra patrimoniului cultural al acestei regiuni în ceea ce privește astfel de artefacte și obiecte.

Rezultatele cercetării din cadrul colecțiilor muzeale coroborate cu cele ale cercetării de teren de-a lungul anilor 2021-2023, permit o clasificare a tipologiei obiectelor reperate în teren, în funcție de rolul lor în viața cotidiană. Din această perspectivă, putem observa că unitatea uzuală derivă din numărul relativ mare indentificat a lăzilor și semnelor de vecinătate. Majoritatea artefactelor descoperite în zona Mediașului sunt reprezentate de semnele și lăzile de vecinătate. Printre acestea, o ladă considerată a fi cea mai veche dintre toate lăzile identificate în teren a fost atribuită satului Moșna și datată în anul 1803. De asemenea, un alt element semnificativ este cel mai vechi semn de vecinătate inscripționat, descoperit în Biertan, cu datare în anul 1822.

Descoperirile obținute în urma acestei cercetări au fost surprinzătoare și au deschis perspective promițătoare spre posibilitatea de a descoperi noi obiecte în cercetări ulterioare. Totuși rezultatele finale ne conduc spre concluzia că nu toate satele au păstrat aceste mărturii, ceea ce nu exclude posibilitatea ca acestea să fie adăpostite în alte spații neaccesibile nouă.

Astfel, identificarea și documentarea acestor obiecte oferă o perspectivă mai largă asupra fenomenului de *rânduială săsească* și a modului în care aceste comunități își gestionau patrimoniul mobil și îl foloseau pentru a-și consolida coeziunea socială. De asemenea, acest demers poate contribui la recuperarea și promovarea unor elemente culturale și istorice importante care pot fi utilizate pentru a înțelege mai bine evoluția și dezvoltarea societății rurale săsești de-a lungul timpului. Considerăm că aplicarea unei strategii privind conservarea preventivă pentru salvagardarea obiectelor ar fi binevenită. Implementarea unui sistem de protecție și totodată dezvoltarea unui circuit de vizitare pentru specialiști și publicul larg ar aduce plus valoare pentru cercetători, ar repune pe hartă, din punct de vedere turistic și economic, satele în discuție. Această situație de facto ne-a motivat și mai mult în cercetarea noastră de a documenta științific și fotografic acest patrimoniu mobil perisabil și vandabil. În plus, valorizarea acestor elemente, prin prezentarea lor ca martori ai patrimoniului material, facilitează accesul la aprofundarea cunoștințelor și la înțelegerea fenomenului rânduiei săsești, prin care comunitatea săsească s-a definit secole la rând. Un aport consistent și demn de menționat este susținerea primită, în prezentul demers de cercetare, din partea asociațiilor comunitățile sașilor stabiliți în Germania.

Prin urmare, s-a impus o cercetare științifică cuprinzătoare, abordând aspecte istorice și monografice, analizând documente și abordând studii de caz, având un caracter interdisciplinar, în măsură să reflecte să reflecte complexitatea realității socio-economice a comunităților rurale din cadrul Scaunului Mediaș. Este evident că ordinea socială săsească din Transilvania a reprezentat o structură bine definită, care a asigurat o funcționare corectă și armonioasă a comunității săsești, posibilă prin implementarea unor legi, reguli și sancțiuni clare, precum și prin implicarea activă a breslelor, a autorităților locale, a bisericii și a fiecărui individ în parte.

Concluziile, bibliografia utilizată și anexele (fotocopii a statutelor tratate în cadrul tezei și traducerea integrală a acestora, fotocopii din registrele de vecinătate și traduceri fragmentare din conținutul acestora) își găsesc locul, de asemenea, la finalul lucrării.

Cercetarea a pornit de la următoarele **ipoteze de lucru** pentru care a fost aplicată o metodologie de cercetare adecvată:

Ipoteza 1: Conceptul de ordine și *rânduială* a pornit de la vecinătăți și a fost determinat în timp de ideea de vecinătate.

Prin analiza datelor obținute în urma cercetării documentare și a cercetării exploratorii, am reevaluat și reconfigurat conceptul în cauză. Argumentăm că această rânduială a fost inițiată

înainte de apariția vecinătăților, iar vecinătățile au adoptat modul de organizare al breslelor, preluând într-o anumită măsură exemplele statutelor de breaslă. Acestea din urmă au furnizat reguli bine definite, care împiedicau nedreptățile și asigurau un cadru ordonat și disciplinat pentru activitatea meșteșugarilor.

Remarcăm că breslele tradiționale au jucat un rol important în dezvoltarea societății, contribuind la crearea de comunități puternice și la dezvoltarea economică a acestora. În concluzie, breasla era o organizație importantă pentru meșteșugari, care le oferea o identitate comună, un cadru legislativ recunoscut de autorități cu statut și reguli de respectat, dar și o oportunitate de a-și proteja interesele și de a-și îmbunătăți meșteșugul. Prin urmare, începând cu secolul al XIV-lea, breslele au reprezentat o modalitate eficientă de auto-reglementare economică și de disciplinare a adulților implicați în activitățile meșteșugărești în orașele transilvănene, contribuind la dezvoltarea și prosperitatea economică a regiunii. De asemenea, vecinătățile au reprezentat, începând cu secolul al XV-lea, un mod de disciplinare a adulților implicați în activitățile sociale, caracterizate de un sistem bine organizat.

Începând cu primele statute de breaslă din secolul al XIV-lea, care au apărut în Transilvania, *rânduiala* a fost inițiată din punct de vedere economic. Odată cu apariția vecinătăților în secolul al XV-lea, care s-au răspândit mai larg, fiecare comunitate, atât urbană cât și rurală din sudul Transilvaniei, a devenit familiarizată cu această formă de organizare socială. Astfel, ideea de vecinătate a contribuit la dezvoltarea și consolidarea rânduiei în timp. Deși implementarea practică a rânduiei a fost realizată prin intermediul breslelor, vecinătatea a avut un rol determinant asupra configurării și funcționării rânduiei în comunitățile săsești dincolo de aspectul economic marjând pe implicarea socială și crearea unității comunale. În urma argumentării și analizării, putem concluziona că ipoteza 1 a fost parțial demonstrată.

Ipoteza 2: Colecțiile muzeale existente reflectă doar o proporție limitată din totalitatea obiectelor care au aparținut vecinătăților și asociațiilor de tineret din arealul Scaunului Mediaș. Aceasta implică faptul că multe dintre artefactele și obiectele semnificative asociate acestor entități sociale și culturale nu sunt documentate și repertoriate în teren. Coroborând datele obținute în urma cercetării colecțiilor muzeale și a cercetării de teren am întocmit o repertoriere a instrumentarului – a mărturiilor simbolice care au aparținut vecinătăților și asociațiilor de tineret. Penuria de astfel de obiecte din colecțiile muzeale ne este confirmată de descoperirea in situ a 61 de obiecte aparținând vecinătăților, unele inclusiv în Germania, și a 8 obiecte aparținând asociațiilor de

tineret. Astfel cercetarea suplimentară și eforturile de documentare ne-au permis să descoperim și să valorificăm documentar patrimoniul cultural al acestor comunități într-o manieră mai comprehensivă și autentică, ipoteza 2 fiind în totalitate demonstrată.

Gradul de noutate al cercetării

În evaluarea gradului de originalitate al cercetării științifice efectuate, considerăm că acesta este asigurat nu doar prin caracterul său interdisciplinar, ci și prin capacitatea de sintetiză și reinterpretare a aspectelor deja cunoscute, oferind totodată o contribuție nouă prin cercetarea empirică realizată. În mod concret, caracterul inovator al tezei noastre de doctorat este susținut, în principal, de următoarele aspecte:

- Punerea la dispoziția cercetătorilor a versiunilor traduse de noi în limba română ale statutelor de vecinătate, permite o înțelegere mai amplă a evoluției organizării sociale a sașilor din Scaunul Mediaș. Prin prezentarea statutelor într-o succesiune cronologică, oferim o perspectivă asupra schimbărilor și adaptărilor acestora în funcție de evoluția societății și a condițiilor istorice.
- Analizarea modului în care reglementările acestor statute au fost respectate prin coroborarea datelor obținute în urma analizei registrelor și caietelor de vecinătate.
- Identificarea în teren și documentarea mărturiilor simbolice ale vecinătăților și asociațiilor de tineret. Aceste obiecte reprezintă artefacte care ilustrează și reflectă practicile, tradițiile și valorile comunității săsești.
- Sinteza și interpretarea nouă a aspectelor deja cunoscute: Teza noastră de doctorat propune o abordare proaspătă și originală în interpretarea și analiza aspectelor cercetate parțial în domeniul organizării sociale rurale a sașilor din Scaunul Mediaș. Prin sintetizarea și reinterpretarea cunoștințelor existente, aducem contribuții semnificative la înțelegerea și explicarea fenomenelor relevante din perspectiva vecinătăților și a comunității săsești în ansamblu.

Prin aceste aspecte, teza noastră de doctorat aduce o contribuție semnificativă la domeniul de cercetare, având un impact în înțelegerea și valorificarea patrimoniului cultural și social al comunității săsești din Scaunul Mediaș.

Perspective pentru noi abordări în cercetare

- Extinderea abordării subiectului și în alte zone ale Transilvaniei, prin identificarea și analizarea documentelor de vecinătate și traducerea statutelor de vecinătate;

- Extinderea repertoriilor *in situ* în alte comunități săsești;
- Crearea unei baze de date cu obiectele identificate *in situ*;
- Crearea unei baze de date cu obiectele identificate în colecțiile muzeale;
- Crearea unui concept unitar de prezervare, conservare și valorificare expozițională a obiectelor cu valoare ritualică.

Cuvinte cheie: sași, rânduială săsească, Scaunul Mediaș, spațiu rural, organizare socială, vecinătăți, asociații de tineret, bresle, statute de vecinătate, registre de vecinătate, patrimoniu cultural mobil.